

HAKUOHJE

VALTIONAVUSTUS RUOKAKETJUN TOIMINNAN EDISTÄMISEEN

(VALTION TULO- JA MENOARVION MOMENTTI 30.20.47 -
KANSALLINEN RUOKAKETJUN KEHITTÄMINEN)

Sisältö

1	Johdanto.....	3
2	Hakijat.....	4
3	Avustuksen käyttötarkoitus	4
4	Avustuksen myöntämisen painotukset.....	4
5	Avustettavissa toimissa huomioitavaa	5
5.1	Hanketta koskevat vaatimukset ja rajoitukset.....	6
5.2	Tietämyksen siirto- ja tiedotushankkeet	6
5.3	Menekinedistämishankkeet.....	6
5.4	Kehittämishankkeet	7
5.5	Muut hyväksyttävät toimet	7
5.5.1	Tiedottaminen.....	7
5.5.2	Julkaisut tietyn alueen tai tuotteen tuottajista	7
6	Linjauksia ruokaketjuhankkeista	7
6.1	Menekinedistämisen ja tiedottamisen ero	8
6.2	Internet-sivut	8
7	Hyväksyttävät kustannukset.....	8
7.1	Hankkeen välittömät kustannukset.....	8
7.2	Hankkeen yleiskustannukset	9
7.3	Muuta kustannusten kirjaamisessa huomioitavaa	9
8	Avustusten hakeminen.....	10
8.1	Rekisteröityminen markkinatukiosaston asiakkaaksi.....	10
8.2	Hakemusasiakirjat	10
8.3	Muuta avustuksen hakemisesta.....	10
9	Päätökset avustusten myöntämisestä ja avustusten maksamisesta.....	11
9.1	Avustettava määrä ja hankkeen rahoitusehdot.....	11
9.2	Avustuksen maksaminen	11
9.3	Muuta avustuksen myöntämiseen liittyvää.....	12
10	Säädösperusta	13
11	Lisätietoja	13

HAKUOHJE 8.8.2014

MAVI #138759

Maaseutuvirasto

Markkinatukiosasto

Ruokamarkkinayksikkö

1 Johdanto

Tämä ohje kuvaa niitä periaatteita, joilla hankehakemus ratkaistaan ja rahoitus myönnetään. Tässä annetut ohjeet ja muut tiedot eivät ole tyhjentävä selvitys alan lainsäädännöstä, eikä niillä ole oikeudellista sitovuutta. Sen sijaan ruokaketjun toiminnan edistämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen määräykset sitovat hakijaa, kuten muutkin jäljempänä ohjeen kohdassa 10 luetellut säädökset.

Tämä hankehaku kohdistetaan **laajoihin, valtakunnallisiin** ruokaketjun toiminnan edistämishankkeisiin, joilla toteutetaan sekä **tietämyksen siirtoa ja tiedotusta, menekinedistämistä** että **kehittämistyötä** seuraavien **asiakokonaisuuksien** osalta:

- A. Jäljitettävyy- ja vastuullisuusjärjestelmät
- B. Nuoret ja ruokaketju
- C. Ruoan ja ruoantekijöiden arvostaminen
- D. Kuluttajien vastuulliset ruokavalinnat
- E. Elintarvikealan kansainvälistyminen
- F. Luomu
- G. Lähirooka

Näiden lisäksi hankehaku kohdistetaan **vilja- ja öljykasvissektorin** keskinäisen vuorovaikutuksen, yhteistoiminnan ja kannattavuuden parantamiseen tähtäävään hankkeeseen.

Avustuksen enimmäismäärä on **80 %** hyväksyttävistä kustannuksista. **Omarahoitusosuuden** on oltava vähintään **20 %**.

Avustusta voivat hakea **yrietykset** ja **muut yhteisöt**.

Avustuksella rahoitettuissa **materiaaleissa yksittäistä yritystä, tuotemerkkiä tai alkuperää ei voi tuoda esille**.

Avustus maksetaan pääsääntöisesti **vuosittain kolmessa erässä**. Ensimmäinen erä 40 % pyritään maksamaan tammikuussa 2015 maksatushakemusta vastaan, mikäli valtion tulo- ja menoarvio on hyväksytty siihen mennessä.

Hanke voi olla monivuotinen, kuitenkin **enintään kolmivuotinen**. Hankkeen on tällöin oltava aidosti monivuotinen, jolloin hanke etenee johdonmukaisesti vuodesta toiseen.

Vuoden 2015 valtion tulo- ja menoarvioon on esitetty **3,509 miljoonan** euron määrärahaa avustukseen. Hankkeiden kokonaisrahoitus selviää, kun valtion tulo- ja menoarvio vuodelle 2015 vahvistetaan.

Huomioitavaa: Tämä hankehaku **ei koske tutkimushankkeita**, koska maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa niitä toiselta momentilta. **Määrärahaa ei** voida liioin käyttää **opinnäytetyöhön**.

Ruokaketjun toiminnan kehittämisasiavustus:

- **laajoihin ja valtakunnallisiin** hankkeisiin, jotka toteuttavat **tietämyksen siirtoa ja tiedotusta, menekinedistämistä** että **kehittämistyötä**
- enimmäismäärä **80 %** hyväksyttävistä kustannuksista
- avustusta voivat hakea **yrietykset** ja **muut yhteisöt**
- maksatus pääsääntöisesti **vuosittain kolmessa erässä**:
 - 1. erä **40 %** (maksatushakemusta vastaan), 2. erä **40 %** (maksatushakemusta vastaan) ja 3. erä **20 %** (loppu- palvelutystä vastaan)
- avustettava hanke voi olla **monivuotinen**, kuitenkin **enintään kolmivuotinen**

2 Hakijat

Avustuksen hakijana voivat olla **yrietykset** ja **muut yhteisöt**, jotka toteuttavat muita kohderyhmiä, kuten kuluttajia tai viljelijöitä hyödyttäviä hankkeita.

3 Avustuksen käyttötarkoitus

Avustus on tarkoitettu maatalouden alkutuotannon, maataloustuotteiden jalostuksen tai maataloustuotteiden kaupan pitämisen alalla toimivien **mikroyritysten** ja **pienien ja keski suurten** yritysten **toiminnan edistämiseen** ja maatalousalan **kehitystyöhön**.

4 Avustuksen myöntämisen painotukset

Avustusta voidaan myöntää hankkeisiin, joilla edistetään ruokaketjun kilpailukykyä, läpinäkyvyyttä ja vastuullista toimintaa kuluttajalähtöisesti. Samoin voidaan avustaa hankkeita, joilla lisätään terveellisiä ruokatottumuksia, ruoan, ruoantekijöiden ja ruokakulttuurin arvostusta sekä edistetään tietämystä laadukkaista maataloustuotteista ja maataloustuotteiden menekkiä. Avustusta voidaan myöntää myös ruokapoliittisen selonteon tavoitteita tukeviin toimenpiteisiin.

Avustuksen myöntämisen painoalueet pohjaavat erityisesti seuraaviin asiakirjoihin:

- maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan strategia
- ruokapoliittinen selonteko ja elintarviketurvallisuusselonteko
- valtioneuvoston periaatepäätökset luomualan kehittämisohjelmaksi ja lähiruokaohjelmaksi

Avustettavien hankkeiden painoalueet jakautuvat seuraaviin **painopisteisiin**:

A. Jäljitettävyyss- ja vastuullisuusjärjestelmät

- edistetään todennettavien järjestelmien kehittämistä tuoteryhmäkohtaisesti mukaan lukien erilaiset markkinointi- ja logistiikkaratkaisut

B. Nuoret ja ruokaketju

- lisätään nuorten tietämystä ruokaketjusta ja sen toiminnan vaikutuksista työllisyyteen, huoltovarmuuteen, ympäristöön sekä ruoan terveellisyyteen, turvallisuuteen ja laatuun
- lisätään koululaisten ja opiskelijoiden tietoisuutta monipuolisesta ja terveellisestä ruokavalioista *) lisätään lasten ja nuorten vihannesten, hedelmien ja marjojen käyttöä

C. Ruoan ja ruoantekijöiden arvostaminen

- nostetaan ruoan, ruoantuottajien ja ruoantekijöiden arvostusta, vähennetään ruokahävikkiä
- edistetään elintarviketalouden osaamista, ruokakasvatusta ja ruokakulttuuria (mm. luonnontuotteet ja nimisuojuotteet)

D. Kuluttajien vastuulliset ruokavalinnat

- parannetaan ammattikeittiöiden osaamista terveellisten ja turvallisten sekä kestävyttä edistävien valintojen, kuten kasvis-, luomu- ja sesonkiruoan, lisäämiseksi
- edistetään kuluttajien vastuullisia ruokavalintoja **)

E. Elintarvikealan kansainvälistyminen

- lisätään elintarvikeyritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, valmiuksia kansainvälistyä

F. Luomu

- parannetaan luomutuotannon ja -kysynnän kohtaamista edistämällä mm. toiminnallisia innovaatioita ja eri tahojen yhteistyötä
- parannetaan luomutuotannon tuottavuutta
- edistetään luomuosaamisen vahvistumista erityisesti luomutuotantoon siirtyvien osalta

G. Lähiruoka

- selvitetään lähiruoan yhteiskunnallisia vaikutuksia
- edistetään lähiruoan arvoketjuosien toimivuutta ja tehokkuutta
- edistetään lähiruoan käyttöä ammattikeittiöhankinnoissa
- parannetaan lähiruoan tarjonnan ja kysynnän kohtaamista, erityisesti paikallista tuotantoa ja suoramyymintää kehittämällä
- lisätään lähiruoan tunnettuutta eri kohderyhmille

Lisäksi avustetaan **vilja- ja öljykasvisektorihanketta *****), joka parantaa sektorin keskinäistä vuorovaikutusta, yhteistoimintaa ja kannattavuutta Suomessa.

***)** Hankkeelta edellytetään, että oppilaille tiedotetaan kouluruokailun tarkoituksesta ja merkityksestä yhtenä kokonaisuutena, johon kuuluvat mm. maitotuotteet, viljatuotteet, liha, peruna, kasvikset, hedelmät ja marjat. Hankkeessa katsotaan eduksi, että siihen liittyvät toimijat ovat mukana aktiivisesti ja että hankkeen päämäärät ja toimet ovat yhtenevät riippumatta siitä, onko kyseessä yksi laaja yhteishanke vai useita erillisiä hankekokonaisuuksia.

****)** Hankkeelta edellytetään, että se sisältää Tiedä mitä syöt -aineiston jalkauttamis- ja viestintätoimia. Aineisto on ruokaketjun toimijoiden yhdessä kehittämä, ja sen tarkoitus on edistää kuluttajien vastuullisia ruokavalintoja. Aineistossa on viisi pääviestiä: Laatu maksaa hieman enemmän, Ruoka luo työtä ja hyvinvointia, Arjen valinnat ratkaisevat, Älä heitä ruokaa pois ja Tieto löytyy pakkauksesta.

*****)** Hankkeelta edellytetään, että se kokoaa toimintaansa laaja-alaisesti vilja- ja öljykasviketjun toimijoita panostajista jalostavaan teollisuuteen. Lisäksi tutkimus- ja neuvontajärjestöjen sekä eri etujärjestöjen mukanaolo hankkeessa katsotaan eduksi. Samoin katsotaan eduksi, että hankkeeseen liittyvät toimijat ovat hankkeessa mukana aktiivisesti ja panostavat hankkeeseen myös rahallisesti. Hanketoiminnan on oltava neutraalia, puolueetonta ja riittävän laaja-alaista, jotta se hyödyttää myös muita sektoreita kuten kotieläinsektoria. Hanketoiminnan on liityttävä muun muassa vilja- ja öljykasvialan yleisen markkinatietämyksen ja alan sisäisen tiedonkulun lisäämiseen sekä kysyntä- ja tarjontainformaation välittämiseen mm. viljelijöille. Sektorin keskinäisen vuorovaikutuksen ja yhteistoiminnan osalta sopiviksi toimiksi katsotaan mm. työryhmät, kattava verkkotiedotus, seminaarit sekä yhteisesti laaditut oppaat ja selvitykset. Lisäksi hankkeen tulee kehittää vilja- ja öljykasvien eri tuotantotapoja, sopimustoimintaa, jäljitettävyyttä ja kauppalaatua.

5 Avustettavissa toimissa huomioitavaa

Avustettavan **hankkeen** on oltava vaikutuksiltaan **laaja ja valtakunnallinen**. Avustettavassa hankkeessa voidaan toteuttaa sekä **tietämyksen siirtoa ja tiedotusta, menekinedistämistä että kehittämistyötä**.

5.1 Hanketta koskevat vaatimukset ja rajoitukset

Terveellisten ruokailutottumusten edistämiseen liittyvässä hankkeessa on noudattava elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveystieteilijöiden antamista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1924/2006 ja valtion ravitsemusneuvottelukunnan suosituksia sekä terveyttä edistävän liikunnan ja ravinnon kehittämissuunnitelmia koskevaa valtioneuvoston periaatepäätöstä.

Hankkeesta saatavan hyödyn tulee lähtökohtaisesti kohdistua kaikkiin siitä kiinnostuneisiin tahoihin objektiivisin kriteerein, joten jäsenyys avustuksensaajana toimivassa yhteisössä ei saa olla edellytyksenä hankkeeseen liittyvien palvelujen saamiselle. Sen lisäksi hankkeen toteuttajalle maksettujen mahdollisten hallinnollisten maksujen on rajoitettava hanketoimien tarjoamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Hankinnoissa, joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on enemmän kuin **30 000 euroa**, on pyydettyä hankintaa varten **tarjouksia** siten kuin julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007, muutettu 321/2010) ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa (614/2007) säädetään. Ennakoidun arvon laskemistavasta säädetään kyseisen lain 3. luvussa. Hankintaa ei saa jakaa eriin, osittaa tai laskea poikkeuksellisin menetelmin kyseisen lain säännösten soveltamisen välttämiseksi.

Avustettavassa toiminnassa tulee noudattaa, mitä elintarvikelain (23/2006) 9 §:ssä ja elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä annetun kauppaja- ja teollisuusministeriön asetuksen (1084/2004) 4 §:ssä säädetään.

Viittaukset yksittäisiin yrityksiin, tuotemerkkeihin tai tuotteen alkuperään ovat mahdollisia kilpailujen, messujen ja näyttelyiden yhteydessä sillä rajauksella, että näiden yhteydessä jaettavassa materiaalissa **ei viitata** yksittäisiin yrityksiin, tuotemerkkeihin tai tuotteen alkuperään, kun on kyse avustuksella **rahoitettavasta materiaalista**.

Toisin sanoen **kaikki muu** kilpailujen, messujen ja näyttelyiden yhteydessä jaettavat **materiaalit**, joissa **viitataan yksittäisiin yrityksiin, tuotemerkkeihin tai tuotteen alkuperään**, pitää tehdä **omalla rahalla**, esim. messujen yhteydessä jaettavat omat tiedotteet.

5.2 Tietämyksen siirto- ja tiedotushankkeet

Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta voi olla toiminta, jolla pyritään lisäämään ammattitaitoa ammatillisen koulutuksen ja taitojen hankkimiseen, mukaan lukien koulutuskurssit, työpajat ja valmennus ja tiedotustoiminta.

Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskevia palveluja tarjoavilla yksiköillä on oltava asianmukaiset valmiudet eli pätevä henkilöstö, ja henkilöstölle on tarjottava säännöllisesti koulutusta kyseisten tehtävien hoitamiseen.

5.3 Menekinedistämishankkeet

Menekinedistämisen tarkoituksena on tiedottaa suurelle yleisölle maataloustuotteiden ominaispiirteistä esimerkiksi järjestämällä kilpailuja, osallistumalla messuihin ja tiedotus- ja suhdetoimintaan, jakamalla tieteellistä tietoa, julkaisemalla asiantietoja. Menekinedistämiskampanjoilla voidaan kannustaa talouden toimijoita tai kuluttajia ostamaan kyseistä tuotetta; myös kaikki julkaisut, joka jaetaan suoraan kuluttajalle tässä tarkoituksessa mukaan luettuna kuluttajalle suunnatussa myyntipaikassa.

Menekinedistämiskampanjoita voidaan toteuttaa esimerkiksi televisiossa ja radiossa. Kampanjat voivat sisältää julkaisuja ja lehtimainontaa. Menekinedistämistoimet koostuvat kuvista ja teksteistä, jotka liittyvät kulloinkin kyseessä oleviin maataloustuotteisiin ja niiden yleisiin ominaisuuksiin. Menekinedistämisineistössä **ei saa viitata tuotteiden alkuperään tai tietyn tuottajan tai tietyn yrityksen tuotteisiin**.

5.4 Kehittämishankkeet

Avustettavan kehittämishankkeen on oltava kyseisen maatalousalan tai maatalouden osa-alan kaikkien yritysten edun mukainen ja tulosten on oltava kaikille osapuolille vapaasti saatavilla.

5.5 Muut hyväksyttävät toimet

5.5.1 Tiedottaminen

Jos yrityksiä, tuotemerkkejä tai alkuperää ei mainita, avustusta voidaan myöntää tieteellisten tietojen saattamiseksi kansantajuisen muotoon. Avustettavaa toimintaa voi olla esimerkiksi tiedotteen teko kuluttajille jaettavaksi.

Avustusta voi saada myös tiedottamiseen muista maista peräisin oleville tuotteille avoimna olevista laatujärjestelmistä, geneerisistä tuotteista (esim. maito, kaura, porkkana, poronliha, mustaherukka) ja niiden ravintohyödyistä sekä niiden suositeltavista käyttötavoista. Tällöinkään yksittäisiä yrityksiä, tuotemerkkejä tai alkuperää ei saa mainita.

5.5.2 Julkaisut tietyn alueen tai tuotteen tuottajista

Avustusta voidaan maksaa myös kustannuksiin, jotka aiheutuvat julkaisuista, kuten luetteloista, hinnastoista tai verkkosivustoista, joissa esitellään jonkin tietyn alueen tai tuotteen tuottajia koskevia tietoja, jos tiedot ja niiden esitystapa ovat puolueettomia ja kaikilla asianomaisilla tuottajilla on tasavertaiset mahdollisuudet olla edustettuina julkaisussa.

6 Linjauksia ruokaketjuhankkeista

Komissio on linjannut sallittuja käytäntöjä menekinedistämässä, jota säännellään EU:n maa- ja metsätalousalan valtiontukea koskevissa ryhmäpoikkeusasetuksessa. Nämä linjaukset pätevät myös tiedotukseen, koska myös niitä säätelevä maatalouden ryhmäpoikkeusasetus **kieltää alkuperän esille** tuomisen.

Valtionavusteisessa menekinedistämässä tai yleisessä tiedotuksessa ei saa tuoda esiin tuotannon tai tuotteiden kansallista tai alueellista alkuperää. Alkuperään viittaaviksi viesteiksi katsotaan mm. seuraavat termit: kotimainen, suomalainen sekä erilaiset maantieteelliset termit (esim. ”Savosta” tai ”Pirkanmaalta”). Menekinedistämisen ja tiedottamisen yhteydessä ei saa viitata myöskään tietyn yrityksen tuotteisiin. Menekinedistämiskampanjassa tai tiedotteessa ei siis voi käyttää Suomen lipun värejä tai muita nimenomaan Suomelle tyypillisiä elementtejä. Taus-tamaisemakin voi olla kielletty, jos se ainutlaatuisuudessaan voidaan yhdistää vain Suomeen. Esimerkiksi Väinämöinen voidaan yhdistää vain Suomeen, mutta Lappi myös muihin maihin.

Menekinedistämässä ja tiedotuksessa sitä hallinnoivan yhdistyksen nimen tulee olla neutraalissa muodossa. Jos yhdistyksen nimessä on esim. ilmaisu ”kotimainen” tai ”Suomen”, yhdistys voi käyttää tässä yhteydessä nimes-tään neutraalia muotoa tai lyhennettä. Vaikka nimi olisi neutraali tai siitä käytettäisiin lyhennettä, sen täytyy näky-vyydeltään olla mainokseen tai tiedotteen viestiin nähtynä toissijainen. Se voi kattaa mainoksesta tai tiedotteesta enintään noin 5 %.

Valtionavusteinen menekinedistäminen/tiedote ei voi olla välittömässä näkö- tai kuuloyhteydessä tuotekohtai-seen menekinedistämiseen. Menekinedistämistä/tiedotetta ei siis voi laittaa lehdessä vierekkäiselle tai peräkkäisel-le sivulle tuotekohtaisen menekinedistämisen/tiedotteen kanssa. Myyntipaikassa menekinedistämistä ei voi jakaa yhtäaikaa tuotekohtaisen menekinedistämisen kanssa. Televisiossa tai radiossa peräkkäin olevat tuotekohtaiset ja

menekinedistämiset sallitaan. Tässä tuotekohtaisella menekinedistämisellä tarkoitetaan menekinedistämistä, josta käy ilmi yritys tai alkuperä tai muu vastaava kielletty seikka.

Viestejä ei saa muotoilla siten, että ne tosiasiaassa, alkuperäisestä tarkoituksestaan riippumatta, vähentävät muiden EU-jäsenvaltioiden tuotteiden kysyntää taikka saavat ne vaikuttamaan huonommilla vaihtoehdoilla.

6.1 Menekinedistämisen ja tiedottamisen ero

Menekinedistämisen ja tiedotuksen ero on se, että tiedotus on luonteeltaan neutraalia, esimerkiksi kuluttajalle suunnattava terveystietoisuus, toisin sanoen tieteellisen tiedon jakaminen luottavassa muodossa tai sen selittäminen, miten maataloutta harjoitetaan. Menekinedistämällä pyritään tuomaan esiin tietoa, joka siten lisää tietyn maataloustuotteen kysyntää eli menekkiä.

Tiedottaa voi maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan maataloustuotteiden ravinto- ja terveysnäkökohdista tai suositteluvälineistä käyttötavoista, tuotteita koskevista tieteellisistä tiedoista tai yleistiedoista sekä laatu- ja turvallisuustiedoista.

6.2 Internet-sivut

Valtionavusteisilla internet-sivuilla tai muussa valtionavusteisessa tiedotuksessa ei saa tuoda esille alkuperää, yrityksiä tai tuotemerkkiä. Sivulla ei myöskään sallita mainosbannereita. Sivulla voi kuitenkin olla esimerkiksi linkki yhdistyksen sivuille tai maakunnittain tehtyyn neutraaliin tuottajaluetteloon, jossa puolestaan on linkit tuottajien yhteystietoihin. Kampanjasivulla ei voi olla suoraa linkkiä yrittäjään, tuotteeseen eikä alkuperään vaan mahdollinen yhteys pitää olla välilinkin kautta. Erillisiä salasanojen takana olevia sivustoja ei tarvita.

7 Hyväksyttävät kustannukset

Avustuksesta voidaan kattaa tukikelpoisten toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuneet **tarpeelliset** ja **kohtuulliset** kustannukset. Kohtuullisuutta arvioitaessa pidetään arviointiperusteena toimialan keskimääräistä kustannustasoa. Avustuksensaajan on pyydettävä tarkoituksenmukaisella tavalla tarjouksia siten, että kustannusten hyväksyttävä taso paikkakunnalla tai alueella voidaan luotettavasti todeta.

Kustannukset jaotellaan välittömiin ja yleiskustannuksiin. Kustannusten korvattavuudessa lähtökohtana on, että sekä välittömien että yleiskustannusten on liityttävä suoraan hankkeeseen (**aiheuttamisperiaate**).

Kustannusten on myös oltava hankkeen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaisia (**tarkoituksenmukaisuusperiaate**). Hakijan välittömiin kustannuksiin esittämiä kustannuksia ei voi esittää korvattavaksi myös yleiskustannuksina (**moninkertaisuuden kieltö**).

Kustannukset on lisäksi voitava todeta kirjanpidosta (**todistamisvelvoite**). Hakijan on selvitettävä kustannusten kohdentamisessa käytetyn osuuden laskentaperusteet, esimerkiksi tehollisen työajan seurantaan perustuvalla tuntikirjanpidolla.

7.1 Hankkeen välittömät kustannukset

Välittöminä kustannuksina hyväksytään:

- 1) hankkeen toteuttamisen kannalta pakolliset henkilöstökustannukset lakisääteisine sivukuluineen (lukuun ottamatta luontaisetuina suoritettavat kustannukset) sekä toteutettavien toimien suunnitteluun, toteuttamiseen ja hallinnointiin liittyvät kustannukset;

- 2) hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömät matka- ja oleskelukulut valtion matkustussäännön mukaisesti;
- 3) ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvat kustannukset;
- 4) vuokratkustannukset;
- 5) hankkeen toteuttamiseksi tarvittavista materiaaleista, välineistä ja toimitiloista aiheutuvat kulut mukaan lukien hankkeen toteuttamisajankohdan mukaiset poistot; materiaalit ja välineet on vuokrattava, jollei niiden hankkiminen ole vuokraamista edullisempaa;
- 6) sellaiset kirjanpito-, seuranta- ja raportointikustannukset, jotka johtuvat myönnetystä tuesta;
- 7) julkaisu- ja jakelukustannukset;

Esimerkki: toimitilan vuokra on siltä osin välitön kustannus kuin se kohdistuu hankkeen palkkaamaan henkilöön.

7.2 Hankkeen yleiskustannukset

Yleiskustannuksiin **hyväksytään** avustuksensaajan kirjanpidon mukaiset todettavissa olevat, hankkeen **toteuttamiseen liittyvät** hallintokulut, johtamiskulut, tietotekniikan käyttö, sihteeripalvelut, viestintä, vesi- ja lämmitys- ja sähkökustannukset sekä ylläpitokustannukset.

Yleiskustannuksiin **ei voi** lukea edellä mainittuja välittömiä kustannuksia, eikä niitä voi kattaa muun avustuksen perusteella. Hakemukseen on liitettävä selvitys yleiskustannusten muodostumisen perusteista ja siitä, miten yleiskustannukset kohdistuvat hankkeeseen.

7.3 Muuta kustannusten kirjaamisessa huomioitavaa

Hyväksyttäviä kustannuksia **eivät ole vapaaehtoiset henkilöstösivukustannukset**, joita ovat esimerkiksi **lisäeläkevakuutusmaksut, henkilökohtaiset jäsenmaksut, lounassetelit** ja muut **ruokailuetuudet, henkilökuntatilaisuuksista** aiheutuvat kustannukset

Myöskään henkilöstön uuteen työhön **valmentautumiseen** liittyvät **koulutuskustannukset**, kuten kielikoulutus eivät ole hyväksyttäviä kustannuksia, eikä **henkilöstökoulutus**, joka liittyy hakijan normaalin toimintaan.

Hyväksyttäviä kustannuksia **eivät** myöskään ole **edustusmenot** eivätkä **edunvalvonnasta** aiheutuvat kustannukset. Myöskään **rahoituskuluja** ja kustannuksia, jotka aiheutuvat avustuksensaajan **tavanomaiseen liiketoimintaan** kuuluvasta toiminnasta **ei hyväksytä**.

Toimeen liittyvä **arvonlisävero on avustuskelpoista**, jos avustuksensaaja **ei voi vähentää** sitä toiminnassaan. Tältä osin avustuksensaajan on esitettävä verottajalta saatu todistus tai toimitettava muu luotettava selvitys siitä, ettei kyseiseen toimintaan liittyviä kustannuksia voida vähentää avustuksen saajan toiminnassa.

Kilpailujen, näyttelyiden tai messujen tai muiden vastaavien tiedonvaihtotilaisuuksien järjestämisestä ja niihin osallistumisesta huomioidaan vain osallistumismaksut, matkakustannukset, julkaisujen kustannukset, näyttelytilojen vuokra sekä pystytys- ja purkamiskustannukset, ja kilpailujen palkinnot, joiden arvo on enintään 1000 euroa palkintoa ja voittajaa kohti. Esimerkkinä hyväksyttävistä kustannuksista voi mainita ammattimessuille tai kuluttajamessuille osallistumisen tai internetpohjaisen tietokannan ylläpitämisen.

Palkkaus- ja palkkiokustannuksista ei hyväksytä määrää, joka ylittää alalla maksettavien palkkojen ja palkkioiden tason.

Huomioitavaa: kustannuksiin, jotka ovat **syntyneet ennen avustuspäätöstä, ei myönnetä avustusta**.

8 Avustusten hakeminen

Avustusta haetaan Maaseutuviraston **hakemuslomakkeella (Inro 561895)**.

Kaikkien avustuksen hakijoiden tulee **rekisteröityä Maaseutuviraston markkinatukiosaston asiakkaaksi (Inro 561000)**.

Kaikki hakemusasiakirjat voi lähettää joko **sähköisesti** osoitteeseen kirjaamo@mavi.fi tai **postitse** osoitteeseen **Maaseutuvirasto, Kirjaamo, PL 405, 60101 Seinäjoki**. Hakemuslomakkeen allekirjoituskohtaan käy skannattu allekirjoitus. Kaikki hakemusasiakirjat voi lähettää sähköisesti.

Hakemusasiakirjat on toimitettava 8.9.2014 klo 16.15 mennessä

8.1 Rekisteröityminen markkinatukiosaston asiakkaaksi

Asiakkaaksi tulee rekisteröityä markkinatukiosaston rekisteröintilomakkeella (Inro 561000). Lomakkeen kohdasta ”**Rekisteröinti halutaan seuraaviin toimintoihin**” tulee rastittaa oikeassa alakulmassa oleva kohta ”**ruokaketjun toiminnan edistäminen**”. Myös **lomakkeen** muut kohdat tulee **täyttää huolellisesti**.

Rekisteröintilomake voidaan toimittaa **avustushakemuksen yhteydessä**.

8.2 Hakemusasiakirjat

Hakemusasiakirjat koostuvat Maaseutuviraston **hakemuslomakkeesta** (Inro 561895) ja hakemuslomakkeen **liitteistä** kuten **hankesuunnitelmasta**.

Hakemuslomakkeen (Inro 561895) **liitteenä** on esitettävä seuraavat **asiakirjat**:

- 1) hakijan **toimintasuunnitelma** ja **vahvistettu talousarvio** sille vuodelle, jolle avustusta haetaan
- 2) **hankesuunnitelma**

Mikäli kyseessä on **monivuotinen hanke**, on hankkeesta **esitettävä kunkin hankevuoden** osalta **eritelty talousarvio**. Hakija voi halutessaan käyttää talousarvion laadintaan Maaseutuviraston **talousarviolomaketta** (Inro 561896).

Pyydettyäessä hakijan on esitettävä viimeksi **päättynyttä tilikautta** koskeva **toimintakertomus, tilinpäätös** ja **tilintarkastuskertomus**.

Hankesuunnitelmassa tulee esittää seuraavat tiedot:

- 1) hankkeen tavoitteet, niiden toteutumisen seurantatapa ja käytettävät mittarit;
- 2) hankkeen toteuttamistapa, toteuttajatahot ja niiden välinen työnjako;
- 3) hankeyhteistyö;
- 4) hankkeen kohderyhmät ja aikataulu;
- 5) hankkeen rahoitussuunnitelma ja talousarvio toiminnoittain eriteltynä;
- 6) hankeviestintä sekä hankkeen tulosten julkaisu- ja hyödyntämissuunnitelma;
- 7) hankkeen tulosten hyödynnettävyys hankkeen päätyttyä;
- 8) arvio henkilötyövuosista.

8.3 Muuta avustuksen hakemisesta

Jos hakija esittää avustuksen siirtämistä toiselle toimijalle, hakemukseen tulee liittää myös siirronsaajan hankesuunnitelma. Sen varmistamiseksi, että valtionavustuksen saaja vastaa asianmukaisesti valtionavustuksen päätök-

sen mukaisesta käyttämisestä ja valtionavustuksen lopullinen käyttäjä on tietoinen rahoituksen luonteesta valtionavustuksena, tulee valtionavustuksen saajan tehdä ennen valtionavustuksen siirtämistä yksityisoikeudellinen sopimus valtionavustuksen lopullisen käyttäjän kanssa.

Hakuaikana hakemusta voi muuttaa vapaasti tai sen voi perua kokonaan. Hakija voi täydentää hakemusta omaehtoisesti tai täydentää hakemuksessa tarvittavia tietoja Maaseutuviraston pyynnöstä myös hakuajan jälkeen. Hankkeen sisältöä ei voi kuitenkaan oleellisesti muuttaa hakuajan jälkeen eikä haetun avustuksen määrää suurentaa.

Monivuotisten (2-3-vuotisten) hankkeiden rahoitus myönnetään kerralla koko sille toteutusajalle, joka on mainittu hankkeen rahoituspäätöksessä. Erillistä hakemusta toiselle tai kolmannelle vuodelle ei siis tarvita.

Avustuksen hakeminen:

- **ennen hankkeen aloittamista**
- **rekisteröidyttävä** Maaseutuviraston **asiakkaaksi (Inro 561000)**
- avustusta haetaan Maaseutuviraston **hakemuslomakkeella (Inro 561895)**
- **hakemusasiakirjat** voi toimittaa Maaseutuvirastoon **sähköisesti** kirjaamo@mavi.fi tai **postitse Maaseutuvirasto, Kirjaamo, PL 405, 60101 Seinäjoki**
- haku aika päättyy **8.9.2014 klo 16.15**

9 Päätökset avustusten myöntämisestä ja avustusten maksamisesta

Hakemukset käsitellään vuoden 2014 loppuun mennessä, siten että avustuksen ensimmäisen erä voitaisiin maksaa hyväksytyille hakemuksille tammikuussa 2015 edellyttäen, että valtion tulo- ja menoarvio on hyväksytty siihen mennessä.

9.1 Avustettava määrä ja hankkeen rahoitusehdot

Avustuksen **enimmäismäärä** on **80 %** hankkeen **hyväksyttävistä kustannuksista**. Avustettavan hankkeen **omarahoitusosuuden** tulee edustaa vähintään **20 % hankkeen kokonaisbudjetista**.

Omarahoitus voi olla:

1. **rahaa** eli suoritus hakijan tilille ja joka siten näkyy hankkeen kirjanpidossa tuottona tai
2. **työtä**. Tällöin on pidettävä tuntikirjanpitoa, jossa tulee huomioida, että tuntitaksa ja työn vaatavuus vastaavat toisiaan. Lisäksi tuntikirjanpito on allekirjoitettava.

Hankkeen materiaalien ja julkaisujen tulee olla kaikkien saatavilla maksutta tai enintään omakustannushintaan. Hanke ei siis esimerkiksi voi myydä tuotostaan ja tarjota voittoa omarahoitukseksi.

9.2 Avustuksen maksaminen

Avustus maksetaan **vuosittain kolmessa erässä**. **Ensimmäinen 40 %** erä maksetaan kunkin hankevuoden alussa maksatushakemusta vastaan, kuten myös **toinen 40 %** erä. Kunkin hankevuoden **viimeinen 20 %** erä maksetaan sen jälkeen, kun Maaseutuvirasto on hyväksynyt hakijan avustuksen käytöstä esitettämän **selvityksen**.

Mikäli kyseessä on **monivuotinen hanke**, voidaan **seuraavan hankevuoden ensimmäinen maksatuserä** (40 %) maksaa **ennen kuin** edellisen hankevuoden **viimeistä maksatuserää** (20 %) varten vaadittava **selvitys** on toimitettu Maaseutuvirastoon.

Monivuotisessa hankkeessa **kulloistakin hankevuotta koskeva selvitys** on toimitettava Maaseutuvirastoon **kolmen kuukauden** kuluessa kunkin **kalenterivuoden päätyttyä**. Yksivuotisessa hankkeessa **selvitys** on toimitettava kyseisen **hankevuoden** päätyttyä **kolmen kuukauden** kuluessa Maaseutuvirastoon.

Selvityksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- 1) selvitys hankkeen toteuttamistavasta ja sen tavoitteiden toteutumisesta hakemuksessa ilmoitettujen mittarien mukaisesti;
- 2) selvitys avustuksen käytöstä hakemuksen mukaisen talousarvion erittelyn mukaisesti;
- 3) näytekappaleet kaikesta avustuksella rahoitetusta aineistosta;
- 4) selvitys hankintojen tarjouskilpailu- ja valintamenettelyistä;
- 5) tilintarkastajan lausunto siitä, onko avustus käytetty avustuspäätöksen mukaisesti ja siitä, ovatko avustuksen myöntäjälle annetut tiedot varojen käytöstä yhtäpitävät avustuksensaajan kirjanpidon kanssa;

Lisäksi avustuksensaajan on toimitettava **hankkeen toimintakertomus** ja **tilinpäätös** Maaseutuvirastolle heti niiden valmistuttua, kuitenkin viimeistään **kuuden kuukauden** kuluessa.

Mikäli avustusta siirretään, tulee Maaseutuvirastolle toimittaa selvitys avustuksen siirrosta ja tätä koskevan sopimuksen jäljennös.

Avustuksen maksaminen:

- vuosittain kolmessa erässä hankkeelle esitetyn vuotuisen budjetin mukaisesti:
 1. hankevuoden ensimmäinen erä **40 %**, 1. hankevuoden toinen erä **40 %** ja 1. hankevuoden kolmas ja viimeinen erä **20 %**.
 2. hankevuoden ensimmäinen erä **40 %**, 2. hankevuoden toinen erä **40 %**, 2. hankevuoden kolmas ja viimeinen erä **20 %**.
 3. hankevuoden ensimmäinen erä **40 %**, jne.
- jokaisen hankevuoden viimeinen erä **selvitystä** vastaan

9.3 Muuta avustuksen myöntämiseen liittyvää

Pyynnöstä avustuksen saajan tulee toimittaa vuosittain uutiskirjeeseen soveltuva tiivis, yleistajuinen teksti hankkeen etenemisestä ja tuloksista.

Hankkeen tulokset ja kokemukset tulee julkaista. Hankkeesta tiedotettaessa ja hankkeessa tuotetuissa materiaaleissa on mainittava maa- ja metsätalousministeriö rahoittajatahona. Hankkeen materiaalien ja julkaisujen pitää olla kaikkien saatavilla maksutta tai enintään omakustannushintaan.

10 Säädosperusta

Avustusta myönnettäessä noudatetaan seuraavia säädöksiä, suosituksia ja päätöksiä:

- [Valtionavustuslaki 688/2001](#)
- Valtioneuvoston asetus ruokaketjun toiminnan edistämisen avustamisesta
- [Komission asetus \(EU\) N:o 702/2014, annettu 23. päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti](#)
- [Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liite I](#)
- [Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa \(EU\) N:o 1151/2012](#)
- [Elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveystietämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EY\) N:o 1924/2006](#)
- [Kauppa- ja teollisuusministeriön asetus pakkausmerkinnöistä 1084/2004](#)
- [Laki julkisista hankinnoista 348/2007, muutettu 321/2010](#)
- [Valtion ravitsemusneuvottelukunnan suositukset](#)
- [Valtioneuvoston periaatepäätös terveyttä edistävän liikunnan ja ravinnon kehittämissuunnitelmista](#)
- [Valtioneuvoston periaatepäätös kestävien valintojen edistämisestä julkisissa hankinnoissa](#)
- [Valtioneuvoston periaatepäätös luomualan kehittämissuunnitelmaksi](#)
- [Valtioneuvoston periaatepäätös lähiruokaohjelmaksi](#)
- [Valtioneuvoston selonteko elintarviketurvallisuudesta](#)
- [Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan strategia](#)
- [Valtioneuvoston ruokapoliittinen selonteko](#)
- [Ruokaketjun toimenpideohjelma](#)
- [Valtioneuvoston periaatepäätös kestävien ympäristö- ja energiaratkaisujen \(cleantech-ratkaisut\) edistämisestä julkisissa hankinnoissa](#)

11 Lisätietoja

Lisätietoja sekä lomakkeita Maaseutuviraston internet-sivuilta osoitteesta:

<http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/Sivut/ruokaketju.aspx>

Lisätietoja:

ylitarkastaja Matti Perälä

matti.perala@mavi.fi p. 029 531 2466 ja 050 591 1153

www.mavi.fi

